1. **AMAÇ**: Patojen mikroorganizmaların alt solunum yollarına bulaşmasını ve olası enfeksiyonları önlemeye yönelik standart bir yöntem belirlemektir.
2. **KAPSAM:** Trakeostomi bakımına yönelik faaliyetleri kapsar.
3. **SORUMLULAR**: Tanı, tedavi ve bakım yapan tüm birimleri ve bu birimlerde görev yapan doktor, hemşire ve sağlık memurlarını kapsar.
4. **TANIMLAR:**

- **Trakeotomi:** Hava yolu açıklığını sağlamak amacıyla trakea ön duvarının geçici olarak açılması işlemidir.
- **Trakeostomi:** Trakeanın dışarıya doğru ağızlaştırılarak oluşturulan açıklığa yapay bir hava yolu yerleştirilmesine denir.

5. **UYARILAR ve ÖNERİLER**

- Trakeostomi /trakeotomi bakımı verilirken standart önlemlere ve asepsi kurallarına uyulmalıdır.
- Trakeostomi kanül çervresinde antimikrobiyal topikal pomat kullanılmamalıdır.
- Trakeostomi stoma çevresi enfekte olmadığı sürece epitilizasyonu geciktirebileceği için iyotlu bileşikler kullanılmamalıdır.
- Trakeostomi bölgesi kızarıklık, ödem, sekresyonun niteliği ve kanama açısından gözlenmelidir.
- Tanılama sıklığı 24 saatte bir ya da lüzum halinde yapılmalıdır.

6. **ARAÇ ve GEREÇLER**

- Disposable eldiven
- Tedavi tepsisi
- Sargı bezi
- Aspirasyon seti ve sondası
- Enjektör
- Spanç
- Steril distile su
- Böbrek küvet
- Steteskop
- Steril eldiven

7. **UYGULAMA:**

- İşlem öncesi hasta ve hasta yakınlarına uygulama hakkında bilgi verilir.
- Eller **“El Hijyeni Talimatı”**na uygun yıkanır.
- Eldiven giyilir.
- Akciğerler solunum sesleri açısından değerlendirilir.
- Hastaya semi- fowler pozisyonu verilmeli, bilinci kapalı ise yan çevrilmelidir.
- Trakeostomi kanülündeki sekresyonlar **“Aspirasyon Uygulama Talimatı”**na uygun olarak temizlenir.
- Temizleme sonrası kanülün altındaki kirli spanç çıkartılır.
- Yeni bir steril eldiven giyilir. İç kanül dış kanülün içerisinden çıkarılarak steril distile su ile fırçalayarak yıkanır. Steril spanç ile kurulanıp dış kanülün içerisine yerleştirilir ve kilitlenir.
- Stomanın çevresi steril spanç ve steril distile su ile silinip kurulanır. Eğer kızarıklık varsa hasta enfeksiyon yönünden değerlendirilmelidir
- Ortasından yarısına kadar kesilmiş steril spanç kanülün altına yerleştirilir.
- Kirli olan kanül tespit bağının önce bir tarafı çıkartılıp temiz olan bağ takılır. Aynı işlem diğer taraf için uygulanır. Yeni bağlar boynun yan tarafına, boyun ile bağ arasına bir parmak girecek şekilde boşluk bırakarak bağlanır ve fazlalık uçlar makasla kesilir.
- Hasta rahat edeceği pozisyona getirilip ve oksijen verilir.
- Atıklar **“Tıbbi Atık Yönetimi Talimatı”**na uygun şekilde atılır.
- Eldivenler çıkarılır.
- Eller **“El Hijyeni Talimatı”**na uygun yıkanır.
- İşlem **“Hemşire Gözlem Formu”**na kaydedilir.